

จดหมายจากคุกเบอร์มิงแฮม

16 เมษายน 1963

เพื่อนนักบวชที่รัก

ขณะที่ข้าพเจ้าถูกคุมขังอยู่ในคุกแห่งเมืองเบอร์มิงแฮมนี้ ข้าพเจ้าได้อ่านแถลงการณ์ฉบับล่าสุดของพวกท่าน ซึ่งเรียกกิจกรรมที่ข้าพเจ้ากำลังดำเนินอยู่ว่า “จึงง่าและไม่ถูกกาลเทศะ” ไม่บ่อยครั้งนักที่ข้าพเจ้าจะมีโอกาสตอบข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่องานและความคิดของข้าพเจ้า หากข้าพเจ้าพยายามจะตอบข้อวิพากษ์วิจารณ์ทั้งหลายที่กองสุขอยู่บน โต๊ะของข้าพเจ้านั้นแล้ว เลขานุการของข้าพเจ้า ก็คงจะเหลือเวลาให้ทำอย่างอื่นได้ไม่มากนัก นอกจากเฝ้าเขียนจดหมายโต้ตอบเหล่านั้นตลอดทั้งวัน และข้าพเจ้าเองก็คงเหลือเวลาไม่มากนักสำหรับทำงานสร้างสรรค์อื่นเป็นแน่ ทว่าข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณท่านล้วนเป็นผู้มีความตั้งใจดีและว่าคำวิพากษ์นั้นก็น่าใคร่ครวญยิ่ง ข้าพเจ้าจึงอยากจะลองตอบคำแถลงการณ์ของพวกท่าน ด้วยถ้อยคำที่ข้าพเจ้าหวังว่า จะสุขุมและสมเหตุสมผลเพียงพอ

ข้าพเจ้าคิดว่าคงต้องอธิบายเสียก่อนว่า เหตุใดข้าพเจ้าถึงมาอยู่ในเมืองเบอร์มิงแฮมแห่งนี้ เพราะพวกท่านล้วนแล้วแต่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิด ซึ่งไม่เห็นด้วยกับ “พวกคนนอกที่แทรกตัวเข้ามา” ข้าพเจ้าได้รับ

เกียรติให้ดำรงตำแหน่งประธานการประชุมผู้นำคริสตชนมลรัฐตอนใต้¹ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในมลรัฐตอนใต้ทุก
แห่งและมีสำนักงานใหญ่อยู่ในเมืองแอตแลนตา มลรัฐจอร์เจีย

เรามีองค์กรพันธมิตรกว่า 85 องค์กรทั่วประเทศต่างทางตอนใต้ หนึ่งในนั้นคือขบวนการคริสตชนเพื่อสิทธิ
มนุษยชนแห่งอลาบามา² บ่อยครั้งที่เราใช้ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งทรัพยากรทางการศึกษาและการเงินร่วมกันกับ
องค์กรพันธมิตร

หลายเดือนก่อนหน้า³ องค์กรพันธมิตรในอลาบามาขอให้เราเตรียมพร้อมสำหรับปฏิบัติการไร้ความ
รุนแรง หากเห็นว่าจำเป็นซึ่งเราก็ตอบตกลงในทันที และเมื่อเวลานั้นมาถึงเราจะสามารถทำตามสัญญาที่ได้ให้ไว้
ดังนั้นข้าพเจ้าพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอีกหลายคนจึงมาอยู่ที่นี้ เพราะข้าพเจ้าได้รับเชิญให้มา ข้าพเจ้ามา
เพราะมีพันธกิจขององค์กรอยู่ที่นี้

ที่สำคัญ ข้าพเจ้ามาเพราะมีความอยุติธรรมอยู่ที่นี้ เช่น เดียวกันกับที่บรรดาศาสดาพยากรณ์เมื่อ 800 ปี
ก่อนคริสตกาลต่างเดินทางออกจากหมู่บ้านของตนไปพร้อมกับ “คำริของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า” รอนแรมจากบ้านจาก
เมืองไปสู่ดินแดนอันห่างไกล เช่นเดียวกับอัครสาวกพอล³ ที่ละทิ้งหมู่บ้านทาซัส⁴ ของเขาเอาไว้เบื้องหลังและ

¹ แปลจากคำว่า Southern Christian Leadership Conference

² แปลจากคำว่า Alabama Cristian Movement for Human Rights

³ อัครสาวกพอล หรือ นักบุญพอล (Apostle Paul or St.Paul, เสียชีวิตใน ค.ศ.68) เป็นผู้ตีความและเผยแผ่พันธกิจขององค์เยซู
คนสำคัญ

⁴ ทาซัส (Tarsus) เป็นนครหลวงแห่งเขต โรมันแห่งซิลิเซีย ตั้งแต่ ค.ศ.72

นำเอาคำสอนของพระเยซูคริสต์ ไปสู่อาณาจักรกรีก-โรมันซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปอีกมุมโลกหนึ่ง ข้าพเจ้าเองก็เช่นกัน ข้าพเจ้าถือเป็นพันธกิจที่จะเผยแผ่คำสอนของพระเจ้าในเรื่องราวเสรีภาพไปยังที่อื่นๆ ไกลออกไปจากบ้านเกิดของข้าพเจ้า และจำต้องยอมรับเสียงร้องขอความช่วยเหลือจากชาวมาเซโดเนีย⁵ โดยไม่ลังเล เช่นเดียวกันกับนักบุญพอลนั่นเอง

ยิ่งไปกว่านั้น ข้าพเจ้าเข้าใจดีในความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันระหว่างชุมชนและรัฐทั้งหลาย ข้าพเจ้าไม่อาจนั่งเฉยอยู่ในแอตแลนตา โดยไม่สนใจใยดีต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในเบอร์มิงแฮม ความยุติธรรมในที่ใดที่หนึ่ง ย่อมเป็นภัยคุกคามต่อความยุติธรรมในที่อื่นๆ ทั้งหมด เราต่างเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายการพึ่งพาอาศัยที่ถักทอขึ้นเป็นอาภรณ์แห่งชะตากรรมเดียวกัน สิ่งที่มีผลโดยตรงต่อใครคนหนึ่งก็ย่อมส่งผลโดยอ้อมกับคนอื่นๆ ทั้งหมดด้วย เราไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่บนแนวคิดอันคับแคบเรื่อง “มือที่สาม” ได้อีกต่อไป ใครก็ตามที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา ไม่อาจถูกมองว่าเป็นคนนอกภายในเขตแดนประเทศเดียวกันนี้

พวกท่านดูแลสถานการณ์ชุมนุมที่เบอร์มิงแฮม หากข้าพเจ้าเสียใจ ที่ต้องชี้ให้เห็นว่าแถลงการณ์ของพวกท่านกลับไม่ได้เผยแผ่ต่อเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดการชุมนุมดังกล่าวแม้แต่น้อย ข้าพเจ้ามั่นใจว่าไม่มีพวกท่านใดที่ประสงค์จะวิเคราะห์ใคร่ครวญถึงเรื่องนี้อย่างผิวเผิน คือใส่ใจเฉพาะกับผลที่เกิดขึ้น โดยไม่ให้ความสำคัญกับสาเหตุที่

⁵ มาเซโดเนีย (Macedonia) เป็นชื่อเรียกดินแดนในประวัติศาสตร์ ที่มีพื้นที่ครอบคลุมบางส่วนของยูโกสลาเวีย กรีซ และบัลแกเรีย

แท้จริง เป็นที่น่าเสียดายที่มีการชุมนุมประท้วงดังกล่าวเกิดขึ้นในเบอร์มิงแฮม แต่กลับน่าเสียดายยิ่งกว่า ที่

โครงสร้างอำนาจของชนผิวขาวในบ้านเมืองนี้ ทำให้ชุมชนนิโกรไม่มีทางเลือกใดอื่น

การต่อสู้โดยสันติวิธี ล้วนประกอบด้วยสี่ขั้นตอน ได้แก่การรวบรวมข้อเท็จจริงเพื่อประเมินว่าเกิด
ความอยุติธรรมขึ้นที่ใด การเจรจาต่อรอง การชำระจิตใจของตนให้บริสุทธิ์ และการลงมือปฏิบัติการ เราได้ผ่าน
ขั้นตอนทั้งหมดนี้มาแล้วในเบอร์มิงแฮม คงไม่สามารถปฏิเสธข้อเท็จจริงที่ว่า ชุมชนแห่งนี้เต็มไปด้วยความ
อยุติธรรมทางเชื้อชาติ อาจถือได้ว่าเบอร์มิงแฮมเป็นเมืองที่มีการกีดกันเชื้อชาติและสีผิวมากที่สุด ใน
สหรัฐอเมริกา

ประวัติความเหี้ยม โหดอันน่ารังเกียจของเมืองแห่งนี้ เป็นที่รับรู้กันไปทั่ว บรรดานิโกรต้องเผชิญกับ
ความอยุติธรรม แม้กระทั่งในศาล มีคดีการวางระเบิดบ้านนิโกรและ โบสถ์ ที่ยังหาตัวผู้กระทำผิดไม่ได้เพิ่มมาก
ขึ้นเรื่อยๆ ในเบอร์มิงแฮม เมื่อเปรียบเทียบกับเมืองอื่นๆ ในประเทศนี้ ผู้นำนิโกรพยายามจะเจรจากับผู้บริหาร
ของเมืองในเดือนใบเหล่านี้ แต่กลับได้รับการปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการเจรจาอยู่เรื่อยมา

ครั้นแล้วโอกาสที่จะเจรจากับบรรดาผู้นำกลุ่มเศรษฐกิจของเบอร์มิงแฮมก็มาถึง เมื่อเดือนกันยายนที่ผ่าน
มา บรรดาพ่อค้าเหล่านั้น ให้คำมั่นในเรื่องต่างๆ ระหว่างการเจรจา เป็นต้นว่า จะเอาป้ายที่มีข้อความเหยียดเชื้อ
ชาติออกไปจากหน้าร้าน

ด้วยคำมั่นสัญญาเหล่านั้น สาธุคุณเฟรด ชัตเติลเวิร์ท⁶ และบรรดาผู้นำของขบวนการคริสตชนเพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งอลาบามา จึงยอมตกลงที่จะยุติการชุมนุมทั้งหมด แต่เมื่อเวลาล่วงเลยไป เดือนแล้วเดือนเล่า เราจึงตระหนักว่า พวกเราล้วนตกเป็นเหยื่อของคำสัญญาปากเปล่าเหล่านั้น มีป้ายเพียงไม่กี่ป้ายที่ถูกปลดออกไปและก็เกิดขึ้นเพียงชั่วคราว สุดท้ายบรรดาร้านรวงต่างๆก็นำป้ายเหล่านั้นกลับมาแขวนไว้ตามเดิม ส่วนป้ายอื่นๆ ยังคงอยู่ที่เดิมไม่เปลี่ยนแปลง

จากประสบการณ์หลายครั้งที่ผ่านมา ความหวังของพวกเราต้องพังทลายลง และถูกแทนที่ด้วยเงาแห่งความผิดหวังอันใหญ่หลวง เราไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากเตรียมพร้อมสำหรับปฏิบัติการโดยเราจะใช้ร่างกายของเราเป็นเป็นเครื่องมือ เพื่อปลุกมโนธรรมของชุมชนท้องถิ่นและของทั้งประเทศ ให้เห็นถึงความทุกข์ยากของเรา ด้วยตระหนักถึงความยากลำบากต่างๆที่จะติดตามมา

เราจึงเริ่มกระบวนการชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ เราได้เริ่มต้นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องสันติวิธีอย่างต่อเนื่อง และจะเฝ้าถามตัวเองอยู่เสมอว่า “คุณจะทำอะไรโดยไม่ตอบโต้ได้หรือไม่” “คุณจะทำอะไรด้วยความลำบากในคุกได้หรือไม่” เราจึงตัดสินใจจะลงมือปฏิบัติการในช่วงเทศกาลอีสเตอร์ เพราะนอกจากเทศกาลคริสต์มาสแล้ว เทศกาลอีสเตอร์เป็นช่วงเวลาที่มีคนออกจับจ่ายซื้อของกันมากที่สุดของปี เราเชื่อว่าการคว่ำบาตร

⁶ สาธุคุณเฟรด ชัตเติลเวิร์ท (Reverend Fred Shuttleworth) เป็นนักธรรมรงค์สิทธิพลเมืองคนสำคัญ และเป็นผู้ก่อตั้งขบวนการคริสตชนเพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งอลาบามา (Alabama Christian Movement for Human Rights) ในปี 1956

ทางเศรษฐกิจอย่างจริงจัง จะมีผลสำคัญต่อความสำเร็จของปฏิบัติการไว้ความรุนแรง เราจึงรู้สึกว่าเป็นเวลาที่ดี

ที่สุดที่จะกดดันบรรดาพ่อค้า นักธุรกิจ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

เราตระหนักว่ากำลังจะมีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีแห่งเบอร์มิงแฮมในเดือนมีนาคม จึงตัดสินใจ
ในทันทีว่าจะมีการเลื่อนการรณรงค์ออกไปจนกระทั่งหลังวันเลือกตั้ง เมื่อเราพบว่ากรรมการสวัสดิการ
สาธารณะ ยูจีน คอนเนอร์ “จอมมูทะลุ” ได้รับความสนับสนุนมากจนถือเป็นคู่แข่งคนสำคัญ เราจึงตัดสินใจเลื่อน
การรณรงค์ปฏิบัติการออกไปอีกครั้ง จนกระทั่งหลังวันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อว่าการชุมนุมประท้วงของเรา
จะไม่ถูกใช้เป็นประเด็นทางการเมือง เรายังก็เหมือนกับคนอื่นๆ ที่รอคอยจะได้เห็นคุณคอนเนอร์พ่ายแพ้

ด้วยเหตุนี้ ทำให้เราขอมเลื่อนการรณรงค์ออกไปครั้งแล้วครั้งเล่า แต่แล้วเมื่อคำนึงถึงความจำเป็นต่อ
ชุมชนแห่งนี้ เราจึงตัดสินใจกันว่าจะไม่เลื่อนการรณรงค์ปฏิบัติการไว้ความรุนแรงของเราอีกต่อไป

พวกท่านอาจจะถามว่า “ทำไมต้องใช้ปฏิบัติการ (ไว้ความรุนแรง) ทำไมจึงต้องใช้การนั่งประท้วง
เดินขบวน หรืออื่นๆ การเจรจาไม่ได้เป็นวิธีที่ดีกว่าหรือ” พวกท่านน่าจะพุดถูกที่เรียกร้องให้มีการเจรจา

อันที่จริงการเจรจานี้เองที่เป็นจุดมุ่งหมายของปฏิบัติการไว้ความรุนแรง คือ มุ่งก่อให้เกิดวิกฤตและคง
ความตึงเครียดนั้นไว้เพื่อให้ชุมชนที่เคยปฏิเสธการเจรจามาโดยตลอดต้องเผชิญหน้ากับปัญหาเหล่านั้น

ปฏิบัติการไร้ความรุนแรงมุ่งทำให้ประเด็นโดดเด่นจนไม่สามารถเพิกเฉยได้อีกต่อไป ที่ข้าพเจ้าอ้างว่า การก่อให้เกิดความตึงเครียดเป็นผลส่วนหนึ่งของอารยะขัดขืนนั้น อาจจะฟังดูน่าตกใจไปสักหน่อย แต่ข้าพเจ้า จำต้องสารภาพว่า ข้าพเจ้าไม่ได้เกรงกลัวต่อคำว่า “ความตึงเครียด” นั้นแต่อย่างใด

ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับการเผชิญหน้าด้วยความรุนแรงเลย แต่ก็ยังมีการเผชิญหน้าในแบบที่สร้างสรรค์ และไม่ใช้ความรุนแรงซึ่งจำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้า เช่นเดียวกับที่โสเกรตีสเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะ ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ เพื่อว่าบุคคลจะสามารถก้าวข้ามความมมงายในมายาคติ และเศษเสี้ยวของ ความจริงไปสู่อาณาจักรอิสระแห่งการครุ่นคิด วิเคราะห์ อย่างสร้างสรรค์และเป็นกลาง เราเห็นถึงความจำเป็น ของตัวไรแห่งสันติวิธีเพื่อก่อให้เกิดความตึงเครียดในสังคม และจะช่วยให้ผู้คนพ้นจากหุบเหวมืดแห่งอคติ และ การเหยียดเชื้อชาติ สีผิว ไปสู่ภราดรภาพและความเข้าใจอันสูงส่ง

จุดมุ่งหมายของปฏิบัติการไร้ความรุนแรง คือการก่อให้เกิดสถานการณ์ซึ่งเต็มไปด้วยวิกฤต อันจะ นำไปสู่การเปิดประตูเจรจาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นพ้องกับการเรียกร้องให้มีการเจรจาของ พวกท่าน มลรัฐทางใต้อันเป็นที่รักของพวกเรา ต้องจมอยู่ในความพยายามพรั่พุดที่ไร้คนฟังและไร้ผล แทนที่จะ เป็นการสานเสวนามาเป็นเวลายาวนานเกินไปแล้ว

ประเด็นหนึ่งในแถลงการณ์ของพวกท่าน ระบุว่าสิ่งที่ข้าพเจ้าและสหายดำเนินอยู่ในเบอร์มิงแฮมนั้น ไม่ ถูกกาลเทศะ บ้างก็ถามว่า “ทำไมท่านถึงไม่ให้ผู้บริหารเมืองชุดใหม่ได้มีเวลาทำอะไรบ้าง” คำตอบเดียวที่ข้าพเจ้า

จะสามารถให้ได้ต่อคำถามนี้คือผู้บริหารชุดใหม่ของเบอร์มิงแฮม จำเป็นต้องถูกกระตุ้นเช่นเดียวกับชุดเก่าทั้งหมด
วาระไปก่อนที่พวกเขาจะลงมือทำอะไร เราคงจะทำผิดอย่างน่าเสียดาย หากคิดว่าการเลือกตั้งที่ได้อัลเบิร์ต เบาต์
เวลล์ มาเป็นนายกเทศมนตรี จะนำการปกครองที่ดีมาสู่เบอร์มิงแฮม

ขณะที่คุณเบาต์เวลล์เป็นคนสุภาพอ่อน โยนมากกว่าคุณคอนเนอร์ แต่ทั้งคู่ก็เป็นพวกเหยียดเชื้อชาติ สีผิว
ที่เห็นดีเห็นงามกับการคงสภาพที่เป็นอยู่เอาไว้

ข้าพเจ้าเคยหวังว่าคุณเบาต์เวลล์จะมีเหตุผล เพียงพอที่จะเห็นความไร้สาระของการรณรงค์ต่อต้านการ
เลิกเหยียดเชื้อชาติสีผิว ทว่าเขาก็ไม่อาจถึงเห็นสิ่งนั้นได้ โดยปราศจากการกดดันจากกลุ่มผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิ
พลเมือง

เพื่อนนักบวชที่รัก ข้าพเจ้าจำต้องแจ่มแจ้งแก่พวกท่านว่าไม่เคยมีครั้งใดเลยที่เราจะได้รับสิทธิเพิ่มขึ้นใน
ฐานะพลเมือง โดยปราศจากการกดดันอย่างเด็ดเดี่ยวภายในกรอบของกฎหมายและสันติวิธี

น่าเสียดายที่ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มอภิสิทธิ์ไม่มีใครจะยอมละซึ่งสิทธิเหล่านั้นโดย
สมัครใจ แม้ว่าปัจเจกบุคคลอาจเห็นแสงธรรมและยอมสละซึ่งทำที่อุทิศธรรมโดยสมัครใจได้ แต่อย่างไร
โฮลด์ นีบูร์⁷ เคยเตือนเราไว้ว่ากลุ่มบุคคลนั้นมีแนวโน้มจะไร้ศีลธรรมเสียยิ่งกว่าปัจเจก

⁷ ไรน์โฮลด์ นีบูร์ หรือคาร์ล พอล ไรน์โฮลด์ นีบูร์ (Karl Paul Reinhold Niebuhr, 1892-1971) เป็นหนึ่งในผู้ร่วมก่อตั้งสมาคม
แห่งคริสต์ชนสังคมนิยม (The Fellowship of Socialist Christians)

เราเรียนรู้ผ่านประสบการณ์อันเจ็บปวดว่า เสรีภาพนั้นไม่เคยได้รับมาจากผู้กดขี่โดยสมัครใจ แต่จำต้อง
เกิดขึ้นผ่านการเรียกร้องของผู้ถูกกดขี่ ข้าพเจ้าไม่มีทางเข้าร่วมในปฏิบัติการไร้ความรุนแรงอย่าง “ถูกต้องตาม
กาลเทศะ” ได้เลย ในมุมมองของผู้ไม่เคยทุกข์ยากลำบากจากพิษภัยแห่งการเหยียดเชื้อชาติสีผิว

หลายปีมานี้ข้าพเจ้ามักได้ยินคำว่า “รอก่อน” ซึ่งดังก้องกุ่นเคยอยู่ในหูของนิโกรทุกคน คำว่า “รอก่อน”
นี้แทบจะแปลว่า “ไม่มีทาง” เสมอ เราควรตระหนักด้วยมโนธรรมของเราเสียที่ว่า “ความยุติธรรมที่มาถึงล่าช้า
เกินไปแท้จริงคือความยุติธรรมที่จะไม่มีวันเกิดขึ้นเลย”

พวกเราจำต้องรอคอยสิทธิตามรัฐธรรมนูญ และสิทธิที่พระเจ้าเป็นเจ้าประทานมาให้กันมากกว่า 340 ปี
แล้ว ประเทศต่างๆ ในเอเชียและแอฟริกา กำลังเคลื่อนไปสู่การได้รับอิสรภาพทางการเมืองอย่างรวดเร็ว แต่เรา
เองกลับตีบคลานอย่างเชื่องช้าไปสู่สิทธิที่จะซื้อกาแฟสักถ้วยจากร้านอาหาร

บางทีอาจจะเป็นเรื่องง่ายสำหรับคนที่ไม่เคยรู้สึกถึงพิษสงความทุกข์ทรมาน จากการแบ่งแยกเชื้อชาติ สี
ผิวที่จะพูดว่า “รอก่อน” แต่หากว่าคุณเคยเห็นฝูงชนที่บ้าคลั่งแขวนคอพ่อและแม่ของคุณตามอำเภอใจ ข้ายังจับ
ที่สาวน้อยชายของคุณถ่วงน้ำด้วยความคึกคะนอง เมื่อคุณได้เห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เปี่ยมด้วยความเกลียดชัง พรี
สาปแช่ง ตะ และแม้กระทั่งฆ่าพี่น้องผิวสีของคุณ เมื่อเห็นพี่น้องนิโกรของคุณกว่า 20 ล้านคน ต้องถูกปิดกั้นอัด
แน่นอยู่ภายในกรงขังของความจนยาก ท่ามกลางสังคมอันมั่งคั่ง เมื่อคุณพบว่าตัวเองพูดจาตะกุกตะกักขึ้นมา
ทันทีที่ลูกสาววัยหกขวบถามถึงเหตุผลว่า ทำไมเธอจึงไม่สามารถไปเที่ยวสวนสนุกซึ่งเพิ่งโฆษณาให้เห็นทาง

โทรทัศน์ และได้เห็นน้ำตาอาบแก้มของเธอ เมื่อได้รับคำตอบว่า สวนสนุกพันทาวน์นั้นไม่เปิดให้เด็กผิวสีเข้าไป
เล่นสนุก ซ้ำยังได้เห็นเค้าเมฆแห่งความรู้สึกต่ำต้อย เริ่มก่อตัวขึ้นในความนึกคิดของเธอ และเห็นว่าเธอเริ่มจะ
บิดเบือนความคิดในจิตใต้สำนึกเป็นความขมขื่นต่อคนขาว

เมื่อคุณจำต้องสรรหาคำตอบสำหรับลูกชายวัยห้าขวบที่เฝ้าถามว่า “พ่อครับ ทำไมพวกผิวขาวถึงได้
ปฏิบัติต่อคนผิวสีอย่างโหดร้ายนัก” เมื่อคุณขับรถข้ามประเทศและพบว่าคุณต้องซุกหัวนอนอยู่แต่ในรถที่แสน
จะอึดอัดคับแคบคืนแล้วคืนเล่า เพียงเพราะไม่ได้รับการต้อนรับจากโรงแรมใดเลย เมื่อคุณรู้สึกว่าคุณถูกดูหมิ่น
เหยียดหยามวันแล้ววันเล่า จากป้ายข้อความ “ชนผิวขาว” และ “คนผิวสี” เมื่อชื่อต้นของคุณกลายเป็น “นิโกร”
ชื่อกลางเป็น “ไอ้หนู” (ไม่ว่าคุณจะอายุมากเท่าไรแล้วก็ตาม) และนามสกุลเป็น “จอห์น” ซ้ำกรรยาและมารดา
ของคุณก็ไม่เคยถูกเอ่ยถึงอย่างให้เกียรติว่า “คุณนาย” เลย เมื่อคุณรู้สึกคับข้องใจอย่างไม่รู้จบสิ้นในตอนกลางวัน
และถูกหลอกหลอนในเวลากลางคืน จากข้อเท็จจริงว่าคุณเป็นนิโกร ที่ต้องใช้ชีวิตอย่างลำบากๆ โดยไม่แน่ใจว่า
จะคาดหวังอะไรได้อีก และเฝ้าว่าวุ่นกับความหวาดกลัวภายในใจและความขุ่นเคือง เมื่อคุณต้องเฝ้าต่อสู้กับ
ความรู้สึกต่ำต้อยเช่น “คนไร้ค่า” เมื่อนั้นแล้วพวกท่านจึงจะเข้าใจว่า เหตุใดพวกเราถึงเห็นว่าการรอคอยนั้น
ยากเย็นแสนเข็ญเพียงใด ถึงเวลาแล้วที่ผู้คนจะยืนหยัดและไม่ยินยอมให้ถูกผลักไสกลับไปสู่หุบเหวลึกแห่ง
ความสิ้นหวัง ข้าพเจ้าหวังว่าพวกท่านทั้งหลายจะเข้าใจว่าการหมดความอดทนของพวกเรานั้น ทั้งชอบธรรมและ
ยากจะหลีกเลี่ยงได้

พวกท่านจะกังวลกันมากต่อความพยายามในการฝ่าฝืนกฎหมายของเรา ซึ่งย่อมเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เพราะเราเองที่เฝ้าเรียกร้องอย่างขมิขมันให้ผู้คนปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกาในปี 1954 ที่ตัดสินว่าการแบ่งแยกสีผิว ภายในโรงเรียนของรัฐนั้นเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

หากมองอย่างผิวเผิน พวกท่านอาจเห็นว่าการฝ่าฝืนกฎหมายของเรานั้นขัดแย้งกับข้อเรียกร้องข้างต้นอย่างสิ้นเชิง บางคนอาจถามว่า “คุณจะสนับสนุนให้ฝ่าฝืนกฎหมายบางข้อ ขณะที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมายข้ออื่นๆ ได้อย่างไร” คำตอบนั้นมีอยู่ในข้อเท็จจริงที่ว่ากฎหมายนั้นมีอยู่สองจำพวก คือ กฎหมายที่เป็นธรรมและไม่เป็นธรรม

คนเราล้วนมีความรับผิดชอบไม่เพียงทางกฎหมาย แต่ยังรวมถึงทางศีลธรรมที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่เป็นธรรม ในทางตรงกันข้ามเรามีความรับผิดชอบทางศีลธรรมที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับนักบุญออกัสติน⁸ ที่ว่า “กฎหมายที่ไม่เป็นธรรมไม่คู่ควรถือเป็นกฎหมายเลยแม้แต่น้อย

แล้วอะไรคือความแตกต่างระหว่างกฎหมายทั้งสองจำพวก เราจะตัดสินได้อย่างไรว่า กฎหมายฉบับใดเป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรม กฎหมายที่เป็นธรรมนั้นคือมาตรฐานที่มนุษย์กำหนดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกฎศีลธรรมหรือกฎแห่งพระเจ้า ส่วนกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ก็คือมาตรฐานที่ขัดแย้งกับกฎศีลธรรม

⁸ นักบุญออกัสติน (St. Augustine, ค.ศ.354-430) คือหนึ่งในสี่ปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่แห่งศาสนจักร โรมันคาทอลิก ซึ่งมีอิทธิพลอย่างกว้างขวางในจุดยืนและแนวคิดทางเทววิทยาคริสต์ศาสนา

ทั้งนี้ตรงกับที่นักบุญ โทมัส อะไควนัส⁹ กล่าวไว้ว่า กฎหมายที่ไม่เป็นธรรมคือกฎของมนุษย์ ซึ่งไม่มีรากฐานอยู่บนกฎอันเป็นนิรันดร์และกฎธรรมชาติ กฎหมายใดๆ ที่ช่วยยกระดับความเป็นมนุษย์ ย่อมถือว่าเป็นธรรม ทว่ากฎหมายที่ทำให้ความเป็นมนุษย์เสื่อมทรามลง ถือว่าไม่เป็นธรรม กฎการแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิวทั้งหมดถือว่าไม่เป็นธรรมเพราะการแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิวนั้นบิดเบือนจิตวิญญาณและทำให้ความเป็นมนุษย์เสื่อมทราม กฎหมายเหล่านั้นส่งผลให้เกิดความนึกคิดแบบผิดๆ ในหมู่พวกนิยมการแบ่งแยกสีผิวว่าพวกตนเหนือกว่า ดีกว่า ขณะที่พวกที่ถูกแบ่งแยกสีผิวก็รู้สึกว่าคุณค่าตัวเองต่ำด้อย หากจะใช้ศัพท์เฉพาะของนักปรัชญาชาวเยอรมัน มาร์ติน บิวเบอร์¹⁰ แล้ว การแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิวเป็นการแทนที่ความสัมพันธ์แบบ “ฉัน-คุณ” (I – Thou) ด้วยความสัมพันธ์แบบ “ข้า-มัน” (I-It) และกลายเป็นการเอาคนไปเปรียบเป็นสิ่งของ

ดังนั้นการแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิว จึงไม่เพียงเป็นความอยุติธรรมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม หากยังผิดศีลธรรมและเลวร้ายยิ่ง พอล ทิลลิช¹¹ เคยกล่าวไว้ว่า บาปก็คือการแบ่งแยก แล้วการแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิวนั้นมิใช่การแสดงออกถึงการแบ่งแยกอันน่าเศร้าของมนุษย์ ความเห็นห่างอันเลวร้าย และความไร้ศีลธรรมอย่างร้ายกาจที่ยังคงดำรงอยู่หรือ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงสามารถสนับสนุนให้ผู้คนปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลฎีกา

⁹ นักบุญ โทมัส อะไควนัส (St.Thomas Aquinas, ค.ศ.1225-1274) เป็นนักปรัชญาคาทอลิกและนักเทววิทยาชาวอิตาลี

¹⁰ มาร์ติน บิวเบอร์ (Martin Buber, ค.ศ.1878-1965) เป็นนักปรัชญาที่ใช้คำว่าสานเสวนา (Dialogue) เป็นครั้งแรกเมื่อปี 1914 เพื่ออธิบายวิธีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นของมนุษย์ ซึ่งแต่ละฝ่ายสามารถชักนำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดของอีกฝ่ายหนึ่งได้ด้วยความตระหนักในคุณค่าของกันและกันอย่างแท้จริง

¹¹ พอล ทิลลิช (Paul Tillich, ค.ศ.1886-1965) เป็นนักเทววิทยาเชื้อสายเยอรมัน-อเมริกันและถือเป็นนักเทววิทยานิยายโปรเตสแตนต์คนสำคัญแห่งศตวรรษที่ 20

ในปี 1954 ได้เพราะเป็นกฎหมายที่ถูกต้องตามศีลธรรม หากข้าพเจ้าก็ยังสามารถสนับสนุนให้ผู้คนเพิกเฉยต่อระเบียบการแบ่งแยกเชื้อชาติและสีผิวได้เช่นกัน เพราะนั่นล้วนแต่ผิดศีลธรรมทั้งสิ้น

เราลองมาพิจารณาตัวอย่างที่ชัดเจนของกฎหมายที่เป็นธรรมและไม่เป็นธรรมกัน กฎหมายที่ไม่เป็นธรรมคือมาตรฐานที่คนกลุ่มข้างมาก ทั้งแง่จำนวนและอำนาจบังคับใช้กับคนกลุ่มน้อยให้เชื่อฟัง แต่พวกตัวเองกลับไม่นำไปปฏิบัติ นี่คือกฎหมายที่มีฐานอยู่บนการเลือกปฏิบัติ ในทางกลับกัน กฎหมายที่เป็นธรรมคือมาตรฐานซึ่งคนกลุ่มข้างมาก ผลักดันให้กลุ่มข้างน้อยปฏิบัติและพวกตนก็ปฏิบัติตามด้วย นี่คือกฎหมายบนพื้นฐานแห่งความเสมอภาค

ข้าพเจ้าใครขอหยิบยกเหตุผลอีกประการหนึ่ง กฎหมายย่อมไม่เป็นธรรม หากทำให้คนกลุ่มน้อยได้รับผลกระทบจากการถูกจำกัดสิทธิเลือกตั้ง คือ ไม่มีส่วนร่วมในการบัญญัติหรือประมวลกฎหมาย ใครเลยจะกล่าวได้ว่า สภานิติบัญญัติแห่งอลาบามาซึ่งตรากฎหมายแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิวในมลรัฐนั้น เป็นผลมาจากการเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย กลวิธีเจ้าเล่ห์เพทุบายต่าง ๆ นานาถูกนำมาใช้ทั่วไปในอลาบามา เพื่อป้องกันไม่ให้นิโกรสามารถลงทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ ข้ายังมีบางเขตที่แม้นิโกรจะเป็นประชากรส่วนมาก แต่กลับไม่มีนิโกรได้ลงทะเบียนเลือกตั้งแม้แต่คนเดียว เรายังจะสามารถบัญญัติกฎหมายอันใด ที่มีโครงสร้างเป็นประชาธิปไตยภายใต้ภาวะแวดล้อมแบบนี้ได้อีกหรือ

บางครั้งกฎหมายบางฉบับ ก็ถือว่าเป็นธรรมจากภายนอกแต่กลับไม่เป็นธรรมเมื่อนำไปปฏิบัติ เป็นต้นว่า ข้าพเจ้าเคยถูกจับกุมในข้อหาเดินขบวน โดยไม่ได้รับอนุญาต แม้ว่ากฎระเบียบที่กำหนดให้ต้องได้รับอนุญาต ก่อนการเดินขบวนนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้อง หากแต่กฎระเบียบดังกล่าว กลับไม่เป็นธรรมเมื่อถูกนำมาใช้เพื่อคงไว้ซึ่ง การแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิว ทั้งยังเป็นการปฏิเสธสิทธิพลเมืองข้อแรกในอันที่จะรวมกลุ่มและประท้วงอย่างสงบ

ข้าพเจ้าหวังว่าพวกท่านจะเห็นถึงความแตกต่างข้างต้นที่ข้าพเจ้าพยายามจะชี้ให้เห็น ทั้งนี้ ข้าพเจ้ามิได้ จะสนับสนุนให้หลบเลี่ยงหรือต่อต้านกฎหมายตามแนวทางของพวกแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิวหัวรุนแรงแต่ประการ ใด นั่นรังแต่จะนำไปสู่ความสับสนวุ่นวาย การละเมิดกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม จะต้องกระทำอย่างเปิดเผย ด้วย ความรักและด้วยความเต็มใจที่จะได้รับโทษ ข้าพเจ้าเชื่อว่าผู้ละเมิดกฎหมายที่มิโนธรรมของเขายกชื่อว่า ไม่เป็น ธรรมและพร้อมจะรับการลงโทษคุมขัง เพื่อกระตุ้นความรู้สึกริดรอนของชุมชนถึงความยุติธรรมที่ดำรงอยู่นั้น แท้จริงแล้วเป็นผู้ที่มีความเคารพในกฎหมายอย่างสูงสุด

แน่นอนว่าอารยะขัดขืนในรูปแบบนี้ ไม่ใช่สิ่งแปลกใหม่อันใดเลย มันเคยเกิดขึ้นเมื่อชาดรัก เมซาซ และ อเบดเนโก¹² ปฏิเสธที่จะปฏิบัติตามกฎหมายแห่งกษัตริย์เนบูซัดเนสซาร์¹³ เพราะคิดว่าเป็นการสันคลอนกฎ

¹² ชาดรัก (Shadrach) เมซาซ (Meshach) และ อเบดเนโก (Abednego) ดำรงตำแหน่งขันทีในขณะที่ยกษัตริย์เนบูซัดเนสซาร์เข้า ปกครองเยรูซาเล็ม และมีพระบัญชาให้ประชาชนนุชเลอมาสพระองค์ หากพระเป็นเจ้าเคยมีรับสั่งกับประชาชนแห่งอิสราเอล ให้บูชาพระองค์แต่เพียงผู้เดียว ขันทีทั้งสามจึงเพิกเฉยต่อพระบัญชาของกษัตริย์เนบูซัดเนสซาร์ และถูกลงโทษด้วยการจับมัด และโยนเข้ากองไฟ

ศีลธรรมที่สูงส่งกว่า แม้คริสต์ชนในสมัยก่อนเอง ก็เคยกระทำอารยะขัดขืนไว้อย่างงดงาม พวกเขาพร้อมจะเผชิญกับสิ่งโหดที่หิวโหยและความเจ็บปวดจากเครื่องทรมาน แทนที่จะยอมรับกฎหมายอันไม่เป็นธรรมแห่งอาณาจักรโรมัน เสรีภาพทางวิชาการในทุกวันนี้ เป็นไปได้เพราะ โสเกรตีสเลือกใช้อารยะขัดขืนอยู่ไม่มากนักน้อยในประเทศของเราเอง กรณีชาวอาณานิคมโยนใบชาลงทะเล เพื่อประท้วงการเก็บภาษีใบชาของอังกฤษ¹⁴ ก็ถือว่าเป็นตัวอย่างอันโดดเด่นของอารยะขัดขืน

เราไม่ควรจะลืมว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ทำในเยอรมนีล้วน “ถูกต้องตามกฎหมาย” และทุกสิ่งทุกอย่างที่กลุ่มต่อสู้เพื่ออิสรภาพฮังการีกระทำในฮังการี ล้วนแต่ “ผิดกฎหมาย” การให้ความช่วยเหลือแก่ชาวยิวในเยอรมนีในสมัยของฮิตเลอร์ถือเป็นสิ่ง “ผิดกฎหมาย” กระนั้นก็ตาม ข้าพเจ้ามั่นใจว่าหากข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ในเยอรมนีในช่วงเวลานั้น ข้าพเจ้าก็ย่อมจะร่วมช่วยเหลือพี่น้องชาวยิวด้วยเป็นแน่ หากว่าวันนี้ข้าพเจ้าอยู่ในประเทศคอมมิวนิสต์ซึ่งหลักศรัทธาแห่งคริสต์ศาสนาถูกปราบปรามอย่างหนัก ข้าพเจ้าก็คงจะออกมาสนับสนุนการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายต่อต้านศาสนาในประเทศเหล่านั้นอย่างเปิดเผย

¹³ กษัตริย์เนบูซัดเนซซาร์ (Nebuchadnezzar) ขึ้นครองอาณาจักรจูดาห์ (ปัจจุบันคือประเทศอิสราเอล) ประมาณ 600 ปีก่อนคริสตกาล และปกครองอาณาจักรด้วยความเย่อหยิ่งและทารุณโหดร้าย

¹⁴ ม็กรู้จักกันในชื่อ Boston Tea Party เกิดขึ้นในปี 1773 เพื่อแสดงให้เห็นถึงการต่อต้านการเก็บภาษีใบชาของอาณานิคม 13 แห่งตามชายฝั่งตะวันออกของสหรัฐฯ และดินแดน โดชรอบ ต่อเจ้าอาณานิคมอังกฤษ และถือเป็นชนวนหนึ่งที่น่าไปสู่การปฏิวัติอเมริกัน

ข้าพเจ้าจำต้องสารภาพต่อพวกท่าน บรรดาพี่น้องคริสตชนและชาวยิว ใน 2 เรื่องดังนี้ ประการแรก

ข้าพเจ้าขอสารภาพว่าตลอด 2-3 ปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้ารู้สึกผิดหวังในกลุ่มชนพิวขาวสายกลางเป็นอย่างมาก ข้าพเจ้าแทบจะสรุปว่าอุปสรรคของนิโกรที่จะไปสู่อิสรภาพนั้น หาใช่อยู่ที่สมาชิกสภาพพิวขาว หรือกระทั่งกลุ่มคุณลัทธิ แคลน ไม่ หากแต่เป็นกลุ่มชนพิวขาวสายกลางซึ่งอุทิศตนให้แก่ “ความสงบเรียบร้อย” เสียยิ่งกว่าความยุติธรรม ผู้ซึ่งเห็นชอบกับสันติภาพทางลบ¹⁵ หรือสภาพที่ปราศจากความตึงเครียดมากกว่าจะเห็นพ้องกับสันติภาพทางบวก¹⁶ ซึ่งคือความยุติธรรม ผู้ซึ่งเฝ้าพร่ำพูดว่า “ฉันเห็นด้วยกับพวกท่านในเป้าหมายที่พวกท่านแสวงหา แต่ฉันไม่สามารถเห็นด้วยกับวิธีปฏิบัติกรของพวกท่านเลย” ผู้ซึ่งเชื่อตามความคิดแบบผู้ปกครองว่าเขาจะสามารถกำหนดอิสรภาพของคนคนหนึ่งได้ ผู้ซึ่งมีชีวิตอยู่ในมายาคติเกี่ยวกับเวลา และเฝ้าแนะใช้ชนนิโกรเฝ้ารอ “ช่วงเวลาที่เหมาะสมกว่านี้” ต่อไป ความเข้าใจอันตื้นเขินของกลุ่มผู้มีเจตนาดี ยังไม่น่าผิดหวังเสียกว่าความเข้าใจผิดโดยสิ้นเชิงของกลุ่มผู้ประสวงค์ร้าย ทั้งการยอมรับอย่างเสียไม่ได้นั้นก็น่าสับสนเสียว่าการปฏิเสธอย่างเปิดเผยเสียอีก

ข้าพเจ้าหวังว่า กลุ่มคนพิวขาวสายกลาง จะเข้าใจว่ากฎหมายและระเบียบนั้น ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมและเมื่อพวกเขาสนับสนุนจุดมุ่งหมายในทางตรงกันข้ามนี้ พวกเขา ก็กลายเป็นอุปสรรค ที่ขวางกั้นความก้าวหน้าทางสังคมไปเสีย ข้าพเจ้าหวังว่าพวกคนพิวขาวสายกลาง จะเข้าใจว่าความตึงเครียดที่กำลัง

¹⁵ แปลมาจากคำว่า negative peace

¹⁶ แปลมาจากคำว่า positive peace

ดำเนินอยู่ในมลรัฐทางใต้เป็นขั้นตอนที่จำเป็นสำหรับการเปลี่ยนผ่านจากสันติภาพทางลบ อันน่ารังเกียจ ซึ่ง
เหล่านีโกรต้องจำทนกับสภาพอยู่ดิ้นรน ไปสู่สันติภาพทางบวก ที่ทุกๆคนเคารพ ในศักดิ์ศรีและคุณค่าของ
ความเป็นมนุษย์

อันที่จริง พวกเราซึ่งมีส่วนร่วมในปฏิบัติการไร้ความรุนแรงนี้ หาใช่ผู้ที่ก่อให้เกิดความตึงเครียด เรา
เพียงแต่ทำให้สิ่งซึ่งดำรงอยู่แล้วแลเห็นเด่นชัดขึ้น เราเพียงนำปัญหามาตีแผ่ต่อสาธารณะ ซึ่งทำให้สามารถ
มองเห็นได้ชัดเจนและจัดการกับมันได้

ทำนองเดียวกับแผลอักเสบที่ไม่สามารถจะรักษาให้หายได้ トラบใดที่ถูกปิดทับเอาไว้ เราจำเป็นต้องเผย
ความน่าเกลียดนั้นสู่อากาศและแสง อันเป็นยาสมานแผล ความอยู่ดิ้นรนจำจะต้องถูกเปิดโปง พร้อมความตึง
เครียดต่างๆที่จะตามมา สู่แสงแห่งมโนธรรมของมนุษย์ และอากาศแห่งความนึกคิดของส่วนรวมก่อนจะรักษา
เยียวยาให้หายได้

ในแถลงการณ์ พวกท่านอ้างว่าการกระทำของเรานั้น ถึงแม้จะเป็นไปอย่างสันติ แต่ก็สมควรถูก
ประณาม เพราะมีแต่จะเร่งให้เกิดความรุนแรงขึ้น แต่นี้เป็นข้อกล่าวอ้างที่สมเหตุสมผลแล้วหรือ นี้จะไม่
เหมือนกับการประณามชายที่ถูกชิงทรัพย์ไป ว่าทรัพย์สินที่เขาถืออยู่นั้นล่อตาล่อใจให้เกิดอาชญากรรม หรือจะไม่
เหมือนกับการประณาม โสเกรดีส์ว่าความยึดมั่นในสัจจะและการแสวงหาปรัชญาของเขานั้นเอง ที่ส่งผลให้
ประชาชนผู้หลงผิดบังคับให้เขาค้มยาพิษเฮมล็อก หรือจะต่างอะไรกับการประณามองค์เยซูว่าความสำนึกในพระ

ผู้เป็นเจ้าของและการอุทิศตนต่อพระเป็นเจ้าของอย่างไม่ลดละของพระองค์ ได้นำไปสู่การตรึงกางเขนอันแสน
อเนจอนาถ เราจำต้องตระหนัก ดังที่ศาลย้าอยู่เสมอว่าการชักนำให้คนใดคนหนึ่งละทิ้งสิทธิขั้นพื้นฐานตาม
รัฐธรรมนูญของเขาเป็นสิ่งผิด เพราะการกระทำดังกล่าวจะนำไปสู่ความรุนแรง สังคมจะต้องปกป้องเหยื่อที่ถูก
ชิงทรัพย์และลงโทษโจรปล้นทรัพย์

ข้าพเจ้ายังหวังด้วยว่า กลุ่มชนผิวขาวสายกลางจะเลิกยึดถือมายาคติเรื่องเวลา ซึ่งสัมพันธ์กับการต่อสู้
เพื่อให้ได้มาซึ่งอิสรภาพนี้ ข้าพเจ้าเพิ่งจะได้รับจดหมายจากพี่น้องผิวขาวคนหนึ่ง ในมลรัฐเทกซัส เขาเขียนว่า
“คริสต์ชนต่างรู้ว่า ผู้คนผิวสีจะได้รับสิทธิอันเท่าเทียมในท้ายที่สุด แต่เป็นไปได้ว่าพวกคุณนั้นเร่งร้อน
จนเกินไป ต้องใช้เวลากว่าสองพันปีกว่าคริสต์ศาสนาจะมาถึงจุดนี้ได้ ส่วนคำสอนขององค์พระผู้เป็นเจ้านั้น ก็ใช้
เวลากว่าที่จะลงมาสู่พื้นพิภพ

ทัศนคติเช่นนี้เป็นผลมาจากความเข้าใจเกี่ยวกับกาลเวลาผิดอย่างมหันต์ จากแนวคิดเหตุและผลอัน
ประหลาด ว่ากระแสแห่งกาลเวลานั้นจะเยียวสายสิ่งเลวร้ายทั้งหลายได้ในวันใดวันหนึ่ง แท้จริงแล้วเวลานั้นเป็น
กลาง ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ ทั้งในทางทำลายล้างและสร้างสรรค์ ข้าพเจ้าเองเข้าใจดีขึ้นเรื่อยๆ ว่าผู้มีเจตนาร้าย
สามารถจะใช้เวลาได้มีประสิทธิภาพยิ่งกว่าผู้มีเจตนาดีมาก เราจำต้องสำนึกผิดกันเสียตั้งแต่บัดนี้ ไม่เพียงในคำ
และการกระทำ ที่เต็มไปด้วยความเกลียดชังของบรรดาคนชั่วเท่านั้น แต่รวมถึงการเจียบเฉยในหมู่คนดีด้วย
ความก้าวหน้าของมนุษย์ ไม่เคยจะดำเนินไปตามงล้อแห่งชะตากรรม แต่จากความอดสาหะอันไม่หยุดหย่อน

ของมนุษย์ ที่จะทำงานร่วมกับพระเจ้า หากปราศจากซึ่ง “ความอดสาหะ” นี้แล้ว เวลาที่จะกลายเป็นเพียง การเฝ้ารอให้สูงงอม เพื่อจะลงมือทำสิ่งที่ถูกต้อง นี่เป็นเวลาที่จะทำให้คำมั่นสัญญาในประชาชาติไทย และ แปรเปลี่ยนการรอคอยอัน โศกสลดให้กลายเป็นบทสวดแห่งภราดรภาพอันสร้างสรรค์ บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่จะ ยกกระดานนโยบายชาติ ที่อยู่บนพื้นฐานความยุติธรรมทางเชื้อชาติไปสู่การเคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์

พวกท่านพูดถึงกิจกรรมของเราในเบอร์มิงแฮมว่า เป็นวิธีการรุนแรง เมื่อแรกข้าพเจ้ารู้สึกผิดหวัง ที่ เพื่อนนักบวชเห็นว่าความพยายามตามแนวทางสันติวิธีของข้าพเจ้า เป็นการกระทำของพวกเขาสุดขีด แต่แล้ว ข้าพเจ้าก็เริ่มใคร่ครวญถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ข้าพเจ้ายืนอยู่ตรงกลาง ระหว่างพลังที่เป็นปฏิปักษ์กันในชุมชนนิโกร หนึ่งคือพลังแห่งการนอบน้อมยอมตาม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชนนิโกรที่ถูกกดขี่มาเป็นเวลายาวนาน ทำให้ความ เคารพในตัวเองยิ่งลดน้อยถอยลง แทนที่ด้วยความรู้สึก “ไร้ค่า” พวกเขาปรับตัวให้คุ้นชินกับการแบ่งแยกเชื้อชาติ สีผิว ไปเสียแล้ว หรือนิโกรชนชั้นกลางบางคนที่มีความมั่นคงทางการศึกษาและเศรษฐกิจ ทำให้ได้รับ ผลประโยชน์จากการแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิว ทำให้พวกเขาไม่แยแสกับปัญหาของผู้คนส่วนใหญ่ อีกพลังหนึ่ง คือ พลังแห่งความชื่นชมและเกลียดชัง ทำให้พวกเขาพร้อมที่จะสนับสนุนให้ใช้ความรุนแรง ได้แก่ กลุ่มชาตินิยมผิว สีต่างๆ ที่กำลังปรากฏขึ้นทั่วประเทศ กลุ่มที่ใหญ่และรู้จักกันดีที่สุด เห็นจะเป็นขบวนการมุสลิมของอิไลจาห์ มุฮัมหมัด¹⁷

¹⁷ แปลมาจากคำว่า Elijah Muhammad's Muslim Movement

กลุ่มนี้ถือกำเนิดจากความคับข้องใจในการกีดกันทางเชื้อชาติสีผิวที่ดำรงอยู่เรื่อยมา และประกอบขึ้นด้วยกลุ่มคนที่เสื่อมศรัทธาในอเมริกา ผู้ซึ่งหันหลังให้กับคริสต์ศาสนาอย่างสิ้นเชิง และสรุปว่าชนผิวขาวนั้นล้าวน แต่ “ชั่วร้าย” เกินกว่าจะเยียวยาได้

ข้าพเจ้าพยายามจะยืนอยู่ระหว่างกลุ่มพลังทั้งสองนี้ และชี้ให้เห็นว่าเราต้องพยายามไม่เชื่อในความคิดแบบ “ไม่ทำอะไรเลย” ของพวกที่พึงพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ หรือความเกลียดชังและสิ้นหวังของกลุ่มชาตินิยมผิวสี ทั้งนี้เพราะยังมีหนทางแห่งความรักและการประนีประนอมอย่างสันติ ด้วยอิทธิพลแห่งกลุ่มศาสนาของชนนิโกร ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระเจ้าผู้เป็นเจ้า ที่ทำให้หนทางแห่งสันติวิธีเข้ามาเป็นส่วนเติมเต็มให้แก่การต่อสู้ของเรา

หากไร้ซึ่งปรัชญาดังกล่าวแล้ว ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่าถนนหนทางในมลรัฐทางใต้ คงจะนองไปด้วยเลือด ข้าพเจ้ายังเชื่ออีกด้วยว่าหากพี่น้องผิวขาวของเรา จ้องแต่จะมองผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการใช้ความรุนแรงว่าเป็น “ผู้ปลุกปั่น” และ “พวกมือที่สาม” และหากว่าพวกเขาหยุดให้การสนับสนุนความพยายามในแนวทางสันติวิธีของเราเสียแล้ว นิโกรจำนวนมากที่รู้สึกคับข้องใจและสิ้นหวัง ก็คงพร้อมจะหันไปพึ่งพิง และหาความมั่นคงจากกลุ่มแนวคิดชาตินิยมผิวสี ซึ่งย่อมจะนำไปสู่การเข่นฆ่าระหว่างเชื้อชาติ อันน่าสยดสยองเป็นแน่

ประชาชนผู้ถูกกดขี่ย่อมจะไม่ยอมถูกกดขี่ตลอดไป ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิสรภาพย่อมปรากฏขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นกับชนอเมริกันนิโกร สิ่งที่อยู่ภายในตัวพวกเขาเฝ้าขย้ำเตือนถึงอิสรภาพอันเป็นสิทธิที่

มีมาแต่กำเนิด ทั้งสิ่งที่ดำเนินไปภายนอกก็ยิ่งย้ำเตือนว่าพวกเขาสามารถได้มาซึ่งสิทธิเหล่านั้น ไม่ว่าจะโดยสำนัก

รู้หรือไม่ก็ตาม

พวกเขาฝึกฝอยอยู่กับความคิดความเชื่อแห่งยุคสมัย และพร้อมๆกับผองพี่น้องผิวสีในแอฟริกา และผิวเหลืองในเอเชีย รวมทั้งชาวอเมริกาใต้และแคริบเบียน

นิโกรในสหรัฐฯ กำลังเคลื่อนไปข้างหน้าเพื่อเรียกร้องคำมั่นสัญญาแห่งความยุติธรรมทางเชื้อชาติ หากเราเข้าใจในแรงผลักดันที่ร่ายล้อมชุมชนนิโกรอยู่ เราก็จะสามารถเข้าใจได้ในทันทีว่า เหตุใดจึงต้องมีการชุมนุมประท้วง เหล่านิโกรนั้นซ่อนเร้นความขุ่นเคืองและความคับข้องใจไว้ และจำต้องระบายออกมา ดังนั้นจึงให้พวกเขาได้เดินขบวนเถิด ให้พวกเขาได้เดินสรรเสริญพระเจ้าไปยังศาลากลาง ให้พวกเขาได้เดินเพื่ออิสรภาพ และขอให้พยายามเข้าใจว่าเหตุใดจึงต้องทำเช่นนั้น

หากว่าความรู้สึกที่ถูกกดทับไว้ของพวกเขา ไม่ได้ถูกระบายออกมาในแนวทางสันติวิธี พวกเขาข่อมจะหาทางแสดงออกผ่านความรุนแรง นี่หาใช่คำขู่เช่ญ แต่เป็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงไม่เคยกล่าวกับประชาชนของข้าพเจ้าให้ “กำจัดความขุ่นข้องใจของคุณให้หมดไป” แต่กลับพยายามพูดว่าเราสามารถแปรเปลี่ยนความคับข้องใจ ซึ่งเป็นสิ่งธรรมดาและเป็นสิ่งที่ดีนั้น ไปสู่การแสดงออกในปฏิบัติการไร้ความรุนแรงอันสร้างสรรค์ แต่แล้วแนวทางดังกล่าวนี้ก็กลับถูกล่ามว่าเป็นวิธีการรุนแรงไปเสีย

แม้ข้าพเจ้าจะรู้สึกผิดหวังที่นักวิทยาศาสตร์ว่าเป็นพวกสุดขั้วเมื่อเริ่มแรก แต่เมื่อข้าพเจ้าใคร่ครวญในเรื่องนี้มากขึ้น ข้าพเจ้ากลับรู้สึกพึงพอใจขึ้นเรื่อยๆ ที่ถูกตีตราเช่นนั้น หรือพระเยซูจะมีใช่พวกสุดขั้วในเรื่องความรัก ที่กล่าวว่า “จงรักศัตรูของท่านและอธิษฐานเพื่อผู้ที่ข่มเหงท่าน” หรืออาโมส¹⁸ จะมีใช่พวกสุดขั้วในเรื่องความยุติธรรม ที่ชื่อว่า “จงให้ความยุติธรรมหลังไหลลงอย่างน้ำ และให้ความชอบธรรมเป็นอย่างลำธารที่ไหลอยู่เป็นนิตย์” หรืออัครสาวกพอลจะมีใช่พวกสุดขั้วในคำสอนแห่งคริสต์ศาสนา “ข้าพเจ้ามีรอยประทับตราของพระเยซูติดอยู่ที่กายของข้าพเจ้าแล้ว” หรือมาร์ติน ลูเธอร์¹⁹ จะมีใช่พวกสุดขั้วที่กล่าวว่า “นี่คือที่ที่ข้าหยัดยืนอยู่และข้ามีอาจเป็นอย่างอื่นได้ ขอพระองค์ทรงโปรดช่วยข้าด้วย” และ จอห์น บันยัน²⁰ ที่ประกาศว่า “ข้าจะขออยู่ในคุกไปจนวาระสุดท้ายก่อนจะยอมละซึ่งมโนสำนึกของตน” และอดีตนายกรัฐมนตรีอับราฮัม ลินคอล์น²¹ ที่ประกาศก้องว่า “ประเทศนี้ไม่สามารถจะดำเนินต่อไปได้ ด้วยประชากรกว่าครึ่งเป็นทาสและอีกครั้งมีอิสรภาพ” และอดีตนายกรัฐมนตรีโทมัส เจฟเฟอร์สัน²² ที่กล่าวว่า “เราเชื่อมั่นในสัจจะที่ว่ามนุษย์นั้นเกิดมาเท่าเทียมกัน...”

¹⁸ อาโมส (Amos, ศตวรรษที่ 8 ก่อนคริสตกาล) ศาสดาพยากรณ์ชาวฮีบรู

¹⁹ มาร์ติน ลูเธอร์ (Martin Luther, ค.ศ.1483-1546) เป็นผู้นำคนสำคัญของนิกายลูเธอรัน

²⁰ จอห์น บันยัน (John Bunyan, ค.ศ.1628-1688) เป็นนักเขียนเกี่ยวกับคริสต์ศาสนาที่โด่งดังที่สุดคนหนึ่ง

²¹ อับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln, ค.ศ.1809-1865) ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริการะหว่าง ค.ศ.1861-1865

²² โทมัส เจฟเฟอร์สัน (Thomas Jefferson, ค.ศ.1743-1826) ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริการะหว่าง ค.ศ.1801-1809

ดังนั้นปัญหาจึงมีได้อยู่ที่ว่าเราเป็นพวกสุดขั้วหรือไม่ ทว่าเป็นพวกสุดขั้วแบบไหนต่างหาก เราจะเป็นพวกสุดขั้วเพื่อความเกลียดชังหรือเพื่อความรัก เราจะเป็นพวกสุดขั้วเพื่อคงไว้ซึ่งความอยู่ดีศรีธรรม หรือเพื่อแผ่ขยายความอยู่ดีศรีธรรม บนเนินเขากัลวารี²³ ซึ่งชายสามคนถูกตรึงกางเขน เราไม่ควรจะลืมว่าพวกเขาถูกตรึงกางเขนด้วยข้อหาเดียวกัน คืออาชญากรรมของความสุดขั้ว สองคนเป็นพวกสุดขั้วในความไร้ศีลธรรม จึงจมหายลงสู่ห้วงเหว ขณะที่อีกคนหนึ่งคือเยซูคริสต์ สุดขั้วในความรัก ความจริงและความดีงาม จึงผุดเด่นขึ้นเหนือโลก บางทีมลรัฐทางใต้ ประเทศและโลกของเราอาจกำลังต้องการพวกสุดขั้วอันสร้างสรรค์ยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าหวังว่ากลุ่มชนผิวขาวสายกลาง จะตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าวนี้ บางทีข้าพเจ้าอาจมองโลกในแง่ดีจนเกินไปหรืออาจจะคาดหวังมากเกินไป ข้าพเจ้าควรต้องตระหนักว่าบรรดาสมาชิกของเผ่าพันธุ์ผู้กดขี่จำนวนมากนั้นไม่มากนัก ที่เข้าใจในความเจ็บปวดและความปรารถนาอย่างแรงกล้าของผู้ถูกกดขี่จำนวนดังกล่าวนี้ ยิ่งลดน้อยลงสำหรับผู้ที่เล็งเห็นว่าความอยู่ดีศรีธรรมจำเป็นต้องถูกกำจัดออกไปด้วยวิธีที่แข็งแกร่ง ไม่ลดละและเด็ดเดี่ยว

อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพี่น้องชนผิวขาวบางคนในมลรัฐภาคใต้ ที่เข้าอกเข้าใจในความหมายของการปฏิบัติทางสังคมครั้งนี้ ข้าพเจ้ายังเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งกับเรามากด้วย พวกเขาอาจจะยังมีจำนวนน้อย ทว่าเปี่ยมไป

²³ เนินเขากัลวารี (Calvary's hill) เป็นที่ซึ่งพระเยซูและบรรดาสาวกกับประทานอาหารมื้อสุดท้ายและถูกตรึงกางเขนในเวลาต่อมา

ด้วยคุณภาพ อาทิ ราล์ฟ แม็คคิล²⁴ ลิลเลียน สมิธ²⁵ แฮร์รี โกลเดน²⁶ เจมส์ แม็คไกรด์ แดบส์²⁷ แอนน์ บราเดน²⁸

และซารา แพตตอน บอยล์²⁹ ซึ่งเขียนเกี่ยวกับการต่อสู้ของพวกเราไว้อย่างจับใจและชื่นชม

ส่วนคนอื่นๆ ก็ร่วมเดินขบวนไปกับเราตามถนนหนทางต่างๆ ในมลรัฐทางใต้ พวกเขาจำต้องอ่อนแรงลงในกรงขังสกปรกและต้องเผชิญกับความทารุณโหดร้ายของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมองพวกเขาว่าเป็น “พวกเสี้ยมเครื่องที่นิยมนิโคโร”

พวกเขาไม่เหมือนกับพี่น้องชนผิวขาวสายกลางจำนวนมาก ตรงที่พวกเขาตระหนักถึงความเร่งด่วนของช่วงเวลานี้ และรับรู้ถึงความต้องการใน “ความร่วมมือ” อันทรงพลัง เพื่อจะต่อสู้กับพิษสงแห่งการแบ่งแยกนี้

ขอให้ข้าพเจ้าได้พูดถึงความผิดหวังของข้าพเจ้าอีกประการหนึ่ง คือ ข้าพเจ้ารู้สึกผิดหวังอย่างยิ่งยวด ในกลุ่มศาสนาของชนผิวขาวและผู้นำศาสนาเหล่านั้น แน่แน่นอนว่าย่อมจะมีข้อยกเว้นอยู่บ้าง ข้าพเจ้ามิได้เพิกเฉยต่อ

²⁴ ราล์ฟ แม็คคิล หรือราล์ฟ อีเมอร์สัน แม็คคิล (Ralph Emerson McGill, ค.ศ.1898-1969) เป็นบรรณาธิการนิตยสารธรรมนุญแอตแลนตา (Atlanta Constitution) และมีบทบาทสำคัญในการรณรงค์ต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติและสีผิวในมลรัฐทางใต้ของสหรัฐอเมริการะหว่างทศวรรษ 1940 จนถึง 1960

²⁵ ลิลเลียน สมิธ (Lillian Smith, ค.ศ.1897-1966) นักเขียนผู้วิพากษ์วิจารณ์ต่อต้านชาตินิยมและการแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิวอย่างโดดเด่น

²⁶ แฮร์รี โกลเดน (Harry Golden, ค.ศ.1902-1981) เขียนและพูดวิพากษ์วิจารณ์การแบ่งแยกเชื้อชาติและสีผิว เขาได้รับรางวัลจำนวนมากในฐานะนักเขียนและนักรณรงค์เพื่อสิทธิมนุษยชน

^{27 27} เจมส์ แม็คไกรด์ แดบส์ (James McGride Dabbs, ค.ศ.1896-1970) เป็นทั้งนักประพันธ์ นักปรัชญา และนักเทววิทยาผู้โดดเด่นแห่งศตวรรษที่ 20

²⁸ แอนน์ บราเดน (Ann Braden, ค.ศ.1924-2006) เป็นนักหนังสือพิมพ์และนักกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการเหยียดผิวคนสำคัญในช่วงทศวรรษที่ 1970

²⁹ ซารา แพตตอน บอยล์ (Sarah Patton Boyle, เสียชีวิตในปี ค.ศ.1994) เป็นทั้งนักประพันธ์และนักรณรงค์เพื่อสิทธิมนุษยชน

ข้อเท็จจริงที่ว่าพวกท่านแต่ละคนมีจุดยืนในเรื่องนี้ ซึ่งข้าพเจ้าขอชื่นชมท่านสาธุคุณ สตาลิงส์ ในจุดยืนทาง
คริสต์ศาสนาของท่าน ที่เชื่อเชิญพี่น้องชาวนิโกรให้เข้าร่วมพิธีสวดมนต์บนพื้นฐานของการไม่แบ่งแยกสีผิว เมื่อ
วันอาทิตย์ที่ผ่านมา ข้าพเจ้าชื่นชมผู้นำนิกายคาทอลิกในมลรัฐนี้ ในการเปลี่ยนแปลงให้วิทยาลัยสปริงฮิลล์³⁰
เปิดรับนักศึกษาเข้าเรียน โดยไม่เลือกสีผิวเผ่าพันธุ์เมื่อหลายปีมาแล้ว

แต่นอกเหนือไปจากข้อยกเว้นเหล่านี้แล้ว ข้าพเจ้าจำต้องเอ่ยอย่างจริงจังว่า ข้าพเจ้ารู้สึกผิดหวังกับ
ศาสนจักร ข้าพเจ้ามิได้กล่าวเช่นนั้นในฐานะพวกชอบดี ซึ่งมักหาข้อผิดพลาดในศาสนจักรอยู่เสมอ ข้าพเจ้ากล่าว
เช่นนั้นในฐานะผู้ประกาศพระวรสารคนหนึ่งผู้รักในศาสนจักร ผู้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูภายใต้ร่มเงาแห่งพระ
ศาสนา ผู้ยึดมั่นในพรแห่งจิตวิญญาณมาตลอด และจะยึดมั่นเช่นนั้น ไปตราบเท่าที่ยังมีชีวิต

เมื่อไม่กี่ปีมานี้ ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุนให้เป็นผู้ว่าการประท้วงคว่ำบาตรรถโดยสารสาธารณะ ใน
เมืองมอนต์โกเมอรีแห่งมลรัฐอลาบามา ข้าพเจ้าคิดว่า จะได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มศาสนาของชนผิวขาว และ
คิดว่าศิษยาภิบาลผิวขาว ศาสนาจารย์และพระยิวแห่งรัฐทางตอนใต้ จะร่วมเป็นพันธมิตรที่เข้มแข็งของเรา

ทว่าพวกเขาบางคนกลับกลายเป็นปฏิปักษ์กับเราอย่างเปิดเผย โดยไม่ยอมเข้าใจในขบวนการเพื่อ
อิสรภาพ ข้าพเจ้าเข้าใจการริเริ่มรณรงค์นี้ผิดไปอีกด้วย ส่วนคนอื่นๆก็มัวแต่เฝ้าระวังตัวเกินกว่าจะกล้าทำอะไร
และยังคงนั่งเอบอยู่หลังความมั่นคงอันซิดชาของกระจกสีใน โบสถ์นั่นเอง

³⁰ วิทยาลัยสปริงฮิลล์ (Spring Hill College) เป็นมหาวิทยาลัยคาทอลิก ตั้งอยู่ในมลรัฐอลาบามา

แม้ความฝันของข้าพเจ้าจะแตกสลาย แต่ก็ยังเดินทางมาเบอร์มิงแฮมด้วยความหวังว่าผู้นำทางศาสนา ใน
หมู่ชนผิวขาวแห่งชุมชนนี้ จะตระหนักถึงความถูกต้องเที่ยงธรรม ในจุดมุ่งหมายของเรา และด้วยมโนธรรมเบื้อง
ลึกของท่าน จะช่วยเป็นกระบอกเสียงให้ความทุกข์ร้อนของเราได้ยินไปถึงผู้มีอำนาจ ข้าพเจ้าหวังว่าพวกท่านแต่
ละคนจะเข้าใจ แต่แล้วก็ต้องผิดหวังอีกครั้ง

ข้าพเจ้าได้ยินมาว่าผู้นำทางศาสนาในมลรัฐทางใต้จำนวนมาก กระตุ้นเตือนประชาชนที่ไปร่วมสวด
มนต์ที่โบสถ์ของพวกเขาให้เห็นชอบกับคำพิพากษา เรื่องให้ยุติการแบ่งแยกเชื้อชาติและสีผิว หากข้าพเจ้าก็ยังคงรอ
คอยที่จะได้ยินศิษยาภิบาลผิวขาวประกาศว่า

“ของปฏิบัติตามคำพิพากษานี้ เพราะการไม่แบ่งแยกเป็นสิ่งที่ชอบด้วยศีลธรรม และเพราะนิโกรก็เป็น
พี่น้องของท่าน”

ท่ามกลางความอยุติธรรมอันเด่นชัดต่อชนนิโกร ข้าพเจ้าสังเกตเห็นพรสงฆ์ผิวขาวเอาแต่เพิกเฉยและ
พรั่นทศนา ในประเด็นทางศีลธรรมที่ไม่เกี่ยวข้องอื่นๆ

ท่ามกลางการต่อสู้อันยิ่งใหญ่ เพื่อให้ประเทศของเราหลุดพ้นจากความอยุติธรรมทางเชื้อชาติและ
เศรษฐกิจ ข้าพเจ้าได้ยินสังฆาธิการจำนวนไม่น้อยกล่าวว่า “นั่นเป็นประเด็นทางสังคมซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับคำ
สอนของพระเจ้า” และข้าพเจ้าก็เฝ้าดูกลุ่มองค์กรศาสนาต่างๆ ทุ่มเทกับเรื่องอื่นๆ ซึ่งถือเป็นการแบ่งแยก
ระหว่างเรื่องทางธรรมและทางโลก อันแปลกประหลาด ดังเช่นการแบ่งแยกระหว่างร่างกายและจิตวิญญาณ

ข้าพเจ้าเดินทางไปทั่วลาบามา มีสถิติชปีและมลรัฐทางใต้อื่นๆ ในวันอันร้อนระอุของฤดูร้อน และในเช้าอันสดชื่นของฤดูใบไม้ร่วง ข้าพเจ้าแหงนมองโบสถ์อันสวยงามทั้งหลายของที่นี่ซึ่งยอดแหลมสูงขึ้นไปสู่สวรรค์ ข้าพเจ้าเห็นอาคารสอนศาสนาต่างๆ ที่สร้างด้วยรูปทรงอันน่าประทับใจ และครั้งแล้วครั้งเล่า ที่ข้าพเจ้าเฝ้าถามว่า “คนประเภทไหนกันที่มาสวมมนต์บูชาที่นี่ ใครเป็นพระเป็นเจ้าของพวกเขา แล้วเสียงของพวกเขาหายไปไหนกันหมด เมื่อผู้ว่าการรัฐบาร์เนตต์พบว่าพูดถึงการแทรกแซงจากรัฐบาลกลางและไม่แยแสกับคำพิพากษาของศาลฎีกา พวกเขาไปอยู่เสียที่ไหนเมื่อผู้ว่าการรัฐวาลเลย์ เรียกร้องให้ประชาชนต่อต้านและเกลียดชังเสียงสนับสนุนของพวกเขาหายไปไหน เมื่อชายและหญิงนิโกรผู้บอบช้ำ และเหนื่อยล้า ตัดสินใจที่จะหันหลังให้กับคู่มือแห่งการขอมงานน ไปสู่ขุนเขาอันสดใสแห่งการประท้วงอย่างสร้างสรรค์”

คำถามเหล่านั้น ยังคงวงเวียนอยู่ในความคิดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเคยหลั่งน้ำตาให้กับความไม่ใส่ใจของศาสนจักร ด้วยความผิดหวังอย่างสุดซึ้ง แต่ขอให้มั่นใจว่าน้ำตาของข้าพเจ้านั้นเป็นน้ำตาแห่งความรัก เพราะไม่อาจมีความผิดหวังอันใหญ่หลวงได้ หากไม่ได้มีความรักอันลึกซึ้ง

ข้าพเจ้ารักในศาสนจักร เพราะจะให้เห็นเป็นอย่างอื่นไปได้อย่างไร ข้าพเจ้านั้นอยู่ในฐานะพิเศษคือ เป็นทั้งบุตร หลาน และเหลนของนักเทศน์ ข้าพเจ้านั้นเห็นศาสนจักรเป็นพระวรกายของพระคริสต์เจ้า แต่แล้วเรากลับทำให้พระวรกายของพระองค์บอบช้ำ มีมลทินด้วยการไม่แยแสต่อความเป็นไปในสังคม และด้วยความเกรงกลัวที่จะประกาศตัวเป็นผู้สร้างสรรค์กฎเกณฑ์ ใหม่ได้อย่างไรกัน

ศาสนจักรเคยทรงอิทธิพลใหญ่หลวงในอดีต เมื่อครั้งที่คริสตชนเชื่อว่าการยอมทุกข์ทรมาน เพื่อยืนยัน
ในสิ่งที่ตนเชื่อนั้นเป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญ ในเวลานั้นศาสนจักรมิได้เป็นเพียงปรอทัวดอณุมิ ที่คอยบันทึก
ความคิดและหลักการของสาธารณชน แต่ยังเป็นเครื่องมือควบคุมอณุมิที่ช่วยเปลี่ยนแปลงชี้นำสังคมอีกด้วย
ในสมัยนั้นทุกครั้งที่คริสตชนเดินทางเข้ามาในเมือง บรรดาผู้กุมอำนาจก็จะรู้สึกไม่เป็นสุขขึ้นมาทันที และคอย
แต่จะพิสูจน์ว่าพวกเขาเป็น “พวกก่อกวนความสงบสุข” และ “พวกมือที่สามที่คอยสร้างความปั่นป่วน” แต่
บรรดาคริสตชนก็ไม่ย่อท้อที่จะเชิญชวนให้ผู้คนอบอุ่น เชื่อฟังในพระเจ้าผู้เป็นเจ้ายิ่งกว่ามนุษย์ พวกเขาประกาศ
ตนว่าเป็น “อาณาจักรแห่งสวรรค์”

แม้ว่าพวกเขาจะมีจำนวนน้อย แต่ก็เปี่ยมด้วยความมุ่งมั่น พวกเขาศรัทธาลึกซึ้งในพระเจ้าเกินกว่าจะ
ย่อท้อต่อ “การขู่เข็ญคุกคาม” ด้วยความอดสาหะและการเป็นแบบอย่างเช่นนี้ ทำให้พวกเขาสามารถยุติประเพณี
อันโหดร้าย เช่น การฆ่าทารกแรกเกิด และการประลองกำลังจนถึงชีวิต เพื่อความเพลิดเพลินในสมัยโรมันลงได้

จริงอยู่ว่าหลายสิ่งหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ศาสนจักรในปัจจุบันจึงพลอยอ่อนแอ และไม่ส่งเสียง
บ่งบอกจุดยืนที่แน่นอนของตน บ่อยครั้งที่ศาสนจักรเป็นได้เพียงผู้พิทักษ์สภาวะเดิมาๆ ให้คงไว้ โครงสร้างอำนาจ
ของชุมชนชนชั้นกลางได้รับการปกป้องประโลมด้วยอาการนิ่งเงียบ หรือกระทั่งเสียงประกาศคว่ำบาตรจากศาสน
จักรในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ทว่าพระเจ้าเป็นเจ้าจะตัดสินศาสนจักรอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน หากว่าศาสนจักรทุกวันนี้หาได้เข้าใจ
จิตวิญญาณแห่งการเสียดสีของศาสนจักรในสมัยก่อนแล้ว ก็มีแต่จะสูญเสียความจริงแท้และความศรัทธาของ
ผู้คนนับล้านไปสิ้น แล้วย่อมถูกผลักไสออกไปเป็นองค์กรทางสังคมที่ฟั่นเฟูน ซึ่งหาได้มีความหมายต่อศตวรรษที่
20 ไม่ ทุกๆวันข้าพเจ้าได้พบคนหนุ่มสาว ซึ่งสิ้นหวังกับศาสนจักรจนกลายเป็นชิงชังรังเกียจไปในที่สุด

บางที่ข้าพเจ้าอาจจะมองโลกในแง่ดีเกินไปอีกครั้ง ทว่าจริงหรือที่องค์กรศาสนายึดติดอยู่กับแบบแผน
เดิมๆ เสียจนไม่กล้าเข้าช่วยผดุงประเทศและโลกไว้ บางที่ข้าพเจ้าอาจต้องหันไปสู้ศรัทธาต่อศาสนจักรแห่งจิต
วิญญาณภายใน อันเป็นศาสนจักรที่อยู่ภายในศาสนจักร ในฐานะศาสนจักรที่แท้จริง และเป็นความหวังของโลก
แต่ข้าพเจ้าก็ยังรู้สึกขอบคุณพระเจ้าที่จิตอันสูงส่งบางดวงในองค์กรศาสนาเป็นอิสระจากโซ่ตรวนแห่งการ
ขอมตามและร่วมกับเราต่อสู้เพื่ออิสรภาพอย่างแข็งขัน พวกเขาหันหลังให้กับองค์กรสงฆ์ อันมั่นคงและร่วมเดิน
ไปตามถนนหนทางในเมืองอัลบานี แห่งมลรัฐจอร์เจีย ไปพร้อมๆกับเรา พวกเขาเดินไปตามถนนข้ามรัฐใน
ภาคใต้ บนเส้นทางกววนสู่อิสรภาพ พวกเขาถูกจองจำในคุกพร้อมกับพวกเรา บางคนถูกขับออกจากโบสถ์ของ
ตนและสูญเสียการสนับสนุนจากบิชอปและเพื่อนๆ ศิษยาภิบาล แต่พวกเขาได้กระทำการด้วยความเชื่อมั่นว่า
ความพ่ายแพ้ันถูกต้องชอบธรรมย่อมแข็งแกร่งกว่าชัยชนะอันชั่วร้าย

การกระทำของพวกเขาเป็นเสมือนเกลือที่ช่วยเก็บรักษาความหมายอันจริงแท้ของคำสอนพระเจ้า
ในช่วงเวลาอันวิกฤตนี้ พวกเขาเป็นผู้เจาะอุโมงค์แห่งความหวังในหุบเขาแห่งความมืดหวังอันมืดมนนี้

ข้าพเจ้าหวังว่าศาสนจักรทั้งหมด จะกล้าเผชิญหน้ากับช่วงเวลาวิกฤตนี้ แต่แม้ว่าศาสนจักรจะไม่ยื่นมือเข้ามาช่วยผดุงความยุติธรรม ข้าพเจ้าก็ไม่ได้หมดหวังกับอนาคต ข้าพเจ้าไม่เคยเกรงกลัวในผลลัพธ์ของการต่อสู้ในเบอร์มิงแฮมของเราแม้แต่น้อย แม้ว่าจะไม่มีใครเข้าใจเจตนาของเราก็ตาม เราจะบรรลุเป้าหมายแห่งอิสรภาพทั้งในเบอร์มิงแฮมและทั่วประเทศ เพราะเป้าหมายของอเมริกาเองก็คืออิสรภาพ แม้จะถูกทารุณและเหยียดหยัน แต่ชะตากรรมของเราผูกติดอยู่กับของอเมริกาอย่างแยกไม่ออก พวกเราอยู่ที่นี้มาตั้งแต่ก่อนผู้จาริกจะเดินทางมาถึงพลีมัธ³¹ นี้เสียด้วยซ้ำก่อนที่ปากกาของประธานาธิบดีเจฟเฟอร์สัน จะจรดลงบนคำประกาศอิสรภาพ อันทรงคุณค่าผ่านกาลเวลา เราก็อยู่ที่นี้แล้ว กว่าสองศตวรรษมาแล้วที่บรรพบุรุษของเรา ตราคร่ำใช้แรงงานอยู่ในประเทศนี้ โดยไม่ได้ค่าจ้าง พวกเขาทำงานในไร่ฝ้ายและสร้างบ้านให้ผู้เป็นนาย ขณะที่ทนทุกข์กับความอยุติธรรมใหญ่หลวง และการเหยียดหยามอันน่าอดสู แต่แล้วด้วยพลังแห่งชีวิตอันไม่สิ้นสุด พวกเขายังคงออกงามเพื่อฟูฟุ้งขึ้นมาได้ หากความทารุณโหดร้ายเกินบรรยายของระบบทาส ไม่สามารถหยุดพวกเขาได้ฉันใด ปฏิบัติที่เราเผชิญอยู่ที่ข้อมจะพ่ายแพ้ไปฉันนั้น เราจะมีชัยในอิสรภาพของเรา เพราะมรดกอันศักดิ์สิทธิ์ของประเทศ และพระประสงค์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า ล้วนแฝงเร้นอยู่ในเสียงเรียกร้องอันกึกก้องของเรา

ก่อนจบจดหมายฉบับนี้ ข้าพเจ้าปรารถนาจะเอ่ยถึงอีกประเด็นหนึ่งในแถลงการณ์ของพวกท่าน ซึ่งรบกวนจิตใจข้าพเจ้าอยู่ไม่เว้นวาย พวกท่านยกย่องชื่นชมกำลังตำรวจแห่งเบอร์มิงแฮมในการรักษา “ความสงบ

³¹ เมืองพลีมัธ หรือ Plymouth อยู่ในมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นชื่อพ้องกับท่าเรือพลีมัธในประเทศอังกฤษ ที่เป็นจุดเริ่มต้นการเดินทางของคนอังกฤษที่อพยพมาเพื่อสร้างชีวิตใหม่

เรียบร้อย” และ “ป้องกันความรุนแรง” ข้าพเจ้าเกรงว่าพวกท่านจะยังสามารถชื่นชมยินดีกำลังตำรวจได้อีกหรือ หากได้เห็นสุนัขตำรวจไล่กัดคนโกรธมือเปล่าที่ประท้วงอย่างสันติ ข้าพเจ้าเกรงว่าคงยากที่จะกล่าวชื่นชมกำลังตำรวจได้เต็มปาก หากท่านได้เฝ้าสังเกตการณ์ปฏิบัติอันน่ารังเกียจ และโหดร้ายต่อชนนิโกรในคุกแห่ง เบอร์มิงแฮมนี้ หรือหากท่านได้เห็นพวกเขาผลักไส สบถ คำทอผู้หญิงและเด็กหญิงนิโกร หรือเห็นพวกเขาบตี และเตะนิโกรคนชราและเด็กชายตัวเล็กๆ หากพวกท่านได้เห็นพวกเขาปฏิเสธที่จะให้อาหารแก่เรา เพียงเพราะ พวกเราต้องการจะสวนมนต์ร่วมกัน ซึ่งเกิดขึ้นมาแล้วถึงสองครั้งสองครา ข้าพเจ้าไม่สามารถจะสรรเสริญยินยอม กรมตำรวจแห่งเบอร์มิงแฮมร่วมกับพวกท่านได้

จริงอยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติตามกฎระเบียบในการรับมือกับการชุมนุมประท้วง ในแง่นี้ก็ถือได้ว่า พวกเขาปฏิบัติตนอย่าง “สันติ” ในที่สาธารณะ แต่เพื่อเป้าประสงค์อะไรกันเล่า เพื่อธำรงไว้ซึ่งระบบอันชั่วร้าย ในการแบ่งแยกเชื้อชาติสีผิว ในระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ข้าพเจ้าเฝ้าเทศนาว่าสันติวิธีนั้น คือวิธีการที่เราใช้จะต้อง บริสุทธิ์เช่นเดียวกับเป้าประสงค์ของเรา ข้าพเจ้าพยายามชี้ชัดว่า การใช้วิธีการอันชั่วร้ายเพื่อให้ได้มาซึ่ง เป้าประสงค์ที่เป็นธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ผิด ทั้งต้องขอยืนยันว่าการใช้วิธีการอันชอบธรรม เพื่อธำรงจุดมุ่งหมายอัน ชั่วร้ายไว้นั้น ก็เป็นสิ่งที่ผิดอย่างยิ่ง บางทีคุณคอนเนอร์ และเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจปฏิบัติตนอย่างสันติในที่ สาธารณะ เช่นเดียวกันกับผู้บัญชาการตำรวจฟริตเชดต์ แห่งเมืองอัลบานี มลรัฐจอร์เจีย แต่พวกเขากลับเลือกใช้ วิธีการอันคิงามของสันติวิธีนั้น เพื่อรักษาไว้ซึ่งเป้าหมายอันชั่วร้ายแห่งความอยุติธรรมระหว่างเชื้อชาติ ดังที่

ที เอส เอเลียต³² เคยกล่าวว่า “สิ่งที่ยาวนสุดท้ายแห่งการทรมานอันยิ่งใหญ่ก็คือการทำในสิ่งถูกต้องเพื่อเหตุผลที่ผิด”

ข้าพเจ้าหวังว่าพวกท่านกลับจะชื่นชมยินดี กับผู้นั่งประท้วงและผู้เดินขบวนประท้วงในเบอร์มิงแฮม ในความหาญกล้าของพวกเขา ในความมุ่งมั่นที่จะทนทุกข์และวินัยอันมหัศจรรย์ ท่ามกลางการกระตุ่นยั่วอย่างยิ่งยวด แล้วภาคาได้จะยอมรับวีรบุรุษที่แท้จริงในวันหนึ่ง

พวกเขาจะเป็นเหมือนเจมส์ เมริดิธ³³ ด้วยเป้าประสงค์อันสูงส่งที่ช่วยให้พวกเขาสามารถเผชิญหน้ากับการเหยียดหยัน และฝูงชนที่เป็นปฏิปักษ์ ด้วยความโดดเดี่ยวเจ็บปวด ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งในชีวิตของผู้คนที่บุกเบิกริเริ่มสิ่งใหม่ จะมีหญิงชราในโกโรที่ถูกลดขี่และทรมาน ดังปรากฏในกรณีหญิงวัย 72 ปีในมอนต์โกเมอรี มลรัฐอลาบามา ที่ลุกขึ้นด้วยศักดิ์ศรี พร้อมเพื่อนร่วมอุดมการณ์ ที่ปฏิเสธจะใช้บริการรถโดยสารสาธารณะ ที่แบ่งแยกเชื้อชาติ และสีผิว และผู้ซึ่งตอบคนที่ไถ่ถามถึงความเหนื่อยล้าของเธอ ด้วยประโยคที่ไม่ถูกต้องตาม ไวยากรณ์นักกว่า “ร่างกายฉันเหนื่อยล้าแต่จิตวิญญาณของฉันมั่นคง”

จะมีนักเรียนมัธยมและนักศึกษามหาวิทยาลัยศิษยาภิบาลรุ่นใหม่และรุ่นอาวุโส ร่วมกันนั่งประท้วงในโรงอาหารอย่างห้าวหาญและสันติ ทั้งพร้อมจะเข้าคุกด้วยมโนธรรมอันเต็มเปี่ยม วันหนึ่ง ภาคาได้จะรับรู้ว่ เมื่อ

³² ที เอส เอเลียต (T. S. Eliot, ค.ศ.1888-1965) เป็นกวี นักวิจารณ์และบรรณาธิการคนสำคัญของทศวรรษที่ 20

³³ เจมส์ เมริดิธ (James Meredith) เป็นนักเรียนผิวสีคนแรกที่พยายามเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี จนนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้างในปี 1962

บรรดาบุตรของพระเป็นเจ้านั่งประท้วงในโรงอาหาร แท้จริงแล้วพวกเขากำลังยื่นหยัดเพื่อฝันที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในอเมริกา และเพื่อคุณค่าอันศักดิ์สิทธิ์ในมรดกทางวัฒนธรรมแห่งศาสนายิว-คริสต์ เพื่อที่จะนำพาประเทศของเรา กลับไปสู่ต้นกำเนิดแห่งประชาธิปไตย ที่ได้รับการวางรากฐานอย่างลึกซึ้งจากผู้ก่อตั้งประเทศ ในการพัฒนา รัฐธรรมนูญและคำประกาศอิสรภาพ

ข้าพเจ้าไม่เคยเขียนจดหมายยาวเช่นนี้มาก่อน จึงเกรงว่าอาจจะเสียเวลาอันมีค่าของพวกท่านไปบ้าง หากข้าพเจ้าขอยืนยันกับพวกท่านว่าจดหมายฉบับนี้คงจะสั้นกว่านี้มาก หากถูกเขียนขึ้นบนโต๊ะอันแสนสบาย ทว่าคนเราจะทำสิ่งใดได้เล่าเมื่อต้องอยู่เพียงลำพังในห้องขังคับแคบ นอกเสียจากเขียนจดหมายยาวๆ สักฉบับคิดคำนึงถึงสิ่งต่างๆ มากมายและสวดมนต์เป็นเวลานาน

หากว่าข้าพเจ้าได้พูดอะไรไปในจดหมายฉบับนี้ ที่ออกจะเป็นการเกินเลยหรือก้าวร้าวไปบ้าง ก็ขอให้พวกท่านยกโทษให้ แต่หากข้าพเจ้าพูดอะไรซึ่งละเลยความจริง และไม่ยอมอดทนประนีประนอมกับอะไรอื่นนอกเหนือจากภราดรภาพแล้ว ก็ขอให้พระเป็นเจ้าประทานอภัยให้ข้าพเจ้าด้วย

ข้าพเจ้าหวังว่าพวกท่านจะอ่านจดหมายฉบับนี้ ด้วยศรัทธาอันมั่นคง ข้าพเจ้ายังหวังด้วยว่าจะมีโอกาสได้พบกับพวกท่านแต่ละคน ไม่ใช่ในฐานะผู้สนับสนุนให้ยกเลิกการแบ่งแยกเชื้อชาติและสีผิว หรือผู้นำเรียกร้องสิทธิพลเมือง แต่ในฐานะเพื่อนศิษยาภิบาล และพี่น้องคริสต์ชนคนหนึ่ง

ขอให้เราร่วมกันหวังว่า เมฆครึ้มแห่งอคติทางเชื้อชาติจะผ่านพ้นไป และหมอกทึบแห่งความไม่เข้าใจ
กันจะจางหายไปจากชุมชน ที่เต็มไปด้วยความหวาดกลัวของเรา และในอนาคตอันใกล้นี้ คารารัศมีแห่งความ
รักและภราดรภาพ จะส่องประกายเหนือประเทศอันยิ่งใหญ่ด้วยความงามระยิบระยับ

แต่สันติภาพและภราดรภาพ

มาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์

หมายเหตุ

ผู้แปลใคร่ขอขอบพระคุณ คุณพจนา จันทรสันติ และ ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ เป็นอย่างสูง สำหรับ
ความกรุณาช่วยตรวจทาน และชี้แนะเพื่อปรับปรุงต้นฉบับนี้ให้ดียิ่งขึ้น

ชฎานิชฐ์ พูลยรัตน์